

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 7. Secundo: Sumpsit Dominus formam serui instituens SS.
Sacramentum, vt in nobis omnia sua bona exmaniret, melius quam Isaac
in Iacob.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Secundo: sumpsit Dominus formam serui instituit SS. Sacramentum, ut in nobis omnia sua bona eximaret, melius quam Isaac in Iacob.

16 H Oc ut bene dictum approbo, sed necdum manifestamus amoris dulci in hoc actu propositum, quod indicavit D. Dionys. Alex. Quid tibi perhaec quod Christus agit, hoc instituit Sacramentum? Formam assumit serui, ut se euacuet, totumque in nos effundat, & dicatur: Eximamur semetipsum formam serui accipiens. Sic est ut dicebamus, amor est munificus & immensus amor, summè munificus. Verum est, quod motus iam hoc amore Dominus dederat omnia, futurumque pedibus protraheret in lotionem pedum, ut dictum est: Verumtamen non hoc illi fuisse equan-tum quidem videatur quod illa foris extra hominem posuerit, quamuis ante pedes eorum. Vult illa in intimitas lapinus ponere, atque eadem bona sua effundere atque in illum euacuare: eo sine palium formamque assumit serui: quid enim est panis (& idem sit sensus de vino) nisi Dei famulus? Nam omnes creaturæ serui sunt Deique famuli: Omnia seruunt tibi.

Considerant & quidem attem nonnulli quod Dominus cum pane fecerit hoc ipsum, quod fecerat cum Domino domus in qua cenauit, qui vir erat ut opibus ita dignitate primarius, sicut liquidè constat ex opulenta eius suppellectile qua Christus usus est: quamuis D. Chrystostomus opinetur hominem fuisse Apostoli in cogitum, & quod Dominus voluerit ad illum mittere, quatenus viderent illi Christi potentiam, qui solo verbo suo de gradibus hominum faciebat quidquid sibi bene placebat, de quo diximus Dominicè præteritâ. Instante jam hora cenæ misit duos de discipulis suis in iungens illis ut pergerent in Hierusalem, atque ad ingressum inquit civitatis hominem ostendens amphoram aquæ bajulantem, sequimini illum, & in quamcumque domum ingressus fuerit, dicite Domino domus: Pater familias domus: quia in domo tua oportet me Pascha celebrare; Et ipse totus ostendit conaculum magnum stratum sibi parit: id est ornatum aulæ, & tapeibus circumquaque contextum, hoc enim significat verbum hoc, Stratum. Ut opinor, Pater ille familias conaculum hoc sibi totique familiae decenter ornerat secundum legis diuinæ præscriptum.

18. Qualis vir ille fuerit, ut Christus cenauit. Hom. 22. in Matt. Luc. 22. 123

Dicit itaque Dominus, hoc quod tibi præstiti stragulis tuis & amorum tuorum vestibus adornatum, tibi seligo ad Pascha celebrandum, tu inde discede, & ego cum discipulis meis Pascha celebraturus intrabo.

Non est cur moram faciamus in hujus consideratione, quod Dominus ille, qui naturam suæ stabulum elegit, & vinctus propriam non habuit domum, nec furnarium, & non crucem elegit, iniquissimam, primitiuitatis suis, atque illustrii Sanctissimi Sacramenti domum habere voluerit ornam, cultam, paratam, non solum parietibus pretiosis operibus, sed etiam pavimentum tomis, cooperitum auleis, hoc enim est, Conaculum stratum. Domus in quo pretiosa foris vasa quælia conspiciuntur ea fuisse quibus Dominus usus est: carinus enim huic mysterio seruitus lapis erat smaragdus, maximi valoris, quem Genus dicitur asseruari; & calix ex dolo pretioso, quo clarissima Valentia curata stratur cui illum dono dedit ut prius nomen Rex Martinus, quem multa dignitas tulerat de celeberrimo monasterio D. Joannis ad Petram in Aragona. Jam à principio Dominus hic ostendere quod omnia diuina modice sunt hujus Sanctissimi Sacramenti coloris, atque ad ejus dignitatem iustum est, omnia serico, auro & pretiosis auleis, etiam ipsa pavimenta resplendent.

Porro hoc proposito nostro participo veniens, quod id quod Dominus fecit, cum viro hoc, fecit & cum pane in hac capitulatione. Est panis substantia in cubiculo suo quæ titatis, octava candidissimis suis coctum & accidentibus, imperat Dominus ut ad hoc sternum excedat panis, non per amelli latorem nec per conuersionem in materiam esse nullatenem, sed vere per transubstantionem, qui terminus est eleganter inuentus, & frequenter in Ecclesia ad hujus mysterij declarationem, panis enim non remanet panis, sed sine quantitate deserit cubiculum cum fuerit accidentibus, & ingreditur eo Christus, ita transformat has vestes, tapetes fornamque panis, hoc enim conformiter Euangelistis dicit Apostolus: Dominus Iesus in qua nocte traditus accepit panem & gratias agens etc. Hoc est pro meum. Supponit illud Epiphanius, Dominus quia hic ostendere se voluit Dominum creatorum, qui potest facere ex illis, illas materiam transubstantiare, illaque disponere quomodo & qua ratione sibi placuerit. Ut talis

Actu panis. Epat verus panis ille quem accepit in manibus suis. potest illius, postea cum volu illius verba sui Domini omnipotentis, qui solo verbo quilibet operatur: Ipsi dixit: Et facta sunt: his verbis pronuntiat: Hoc est corpus meum: Iam panis non remansit, sed corpus eius sub accidentibus formaque panis.

Hic Christus Dominus nosse suam manifestavit omnem potentiam totamque suam potestatem, in institutione Sanctissimi Sacramenti. Ut vobis melius capiamus, vult primo tractare de summa potestate super omnia quam Pater suus dicitur illi tradiderat, quando scripturas de deo praediximus hac institutione, sic ait: *Scitis quia omnia dedit ei Pater in manus. Potestas Dei.*

Quanta potestas illam in Aegypto considerat: transmutat virgam in serpentem, atque de illa agit quidquid vult: aquas mutat in sanguinem: verumtamen quoddam est hoc tam ingere prodigium: quandoquidem idem fecerunt Magi ius exheretibus? Hoc factum non fuit in virtute potestatis eorum, sed appetendo alius patris opera diaboli. Porro Deus sola id fecit iuxta voluntatis virtute, quia potestate viget insatura, qua potest quidquid vult. Quere Deus Augustinus quomodo potest Deus aquam fluminis Nili convertere in sanguinem. Quotidie operatur Deus, respondet ipse, haec mirabilia, porro talia non sunt: quia causa sunt ordinario. Multiplicat triticum in tantum omnem faciens accrescere vel vitem granam. Deus, ita praefatus Doct. r. per longius diu aqua transiudicavit in sanguinem, quia ex aqua producit in palmis vitam: & hoc potestatem conuertit in sanguinem vi & virtute caloris naturalis. Panem prociat cum aqua in terra, qui veritate in sanguinem, & hoc deus in seipso.

Igitur hoc quod agit securus vnius mensis, non potest hoc vnicuique momento prociat: Quomodo non potest diabolus? & nihil horum est miraculum: quia in omnibus quaeque facit naturae vires non excedit. Quid dicitur Deus qui tota natura superior potestatem omnemque voluerit: Quid ego? pacibus mentem dicitur, si illud quod per tempus conuenit facit, non in seipso potestatem omnem sub motu naturae, sed in seipso potestatem omnem, sed quod alius rebus per seipsum operatur. Et hoc idem declaravit D. Martinus Episcopus, Trinitatis his verbis: Nulla te

quia dicitur, non est ad suum creatorem el monti pendere, aut cur non creatus virente Domini vnum fieri potuisse de aqua, cum nobis operante Deo, somnus inobrem terra de gremio per ministeria vinearum aquae surgant in vinum. Si talis est huius Domini potestas, sicut hic manifestatur cur formam hanc accepit serui? Amor cum ad hoc incitauit.

Ardeniter amavit Princeps puellam quandam nobilem sed valde solitariam & conclosam. Amoris desiderabat autem intrare cubiculum in quo illa se morabatur: inflexit esse famulum qui frequenter illud ingrediebatur & egrediebatur: hoc igitur praualus stratagemate, vestes huius formamque induit famuli, quatenus hoc modo ingressum sibi conciliaret. Est anima tua progeme nata illi, illima, cuius amore inardescit. Princeps primogenitus aeternitatis conclosa est & clausa huius corporis ergastulo, aude desiderat illuc intrare, nullo sibi occurrente ostendiculo, nouit paucum esse qui maxime ordinari corpus illud ingreditur, hunc mane omadis, ad vesperam, in hyeme & in aestate: figuram assumit vestemque huius famuli, virtus in te ingrediamur, anima tua vniatur, & quid vnum cum illa se faciat. Sicut haec amoris molimina. Ceterum non hoc solum intendit, sed se totum euacuare ut fiat illud quod ait Apostolus: *Exinanuit semetipsum formam serui accipiens.* Hanc formam de figuram accepit serui, quae vestes sunt & figura panis: hic se totum exinanuit, quia posuit hic suam personam, corpus, animam, diuinitatem, sanguinem, gloriam, omnipotentiam, vitam, omnesque suas facultates: *Omnes diuitias diuini sui erga homines amoris effudit.* Sess. 13. ca. 4.

ait S. Concilium Tridentinum, & hoc quatenus ipso existente in hac buccella exinanuit, & omni quod habet in tuo posito peccatore, his omnibus diuitis efficitur, & tuus sit ipse & quidquid boni possidet, ita ut nihil Deo remaneat quod tibi non largiatur. Hic est, ita hic est amor. Ita nunc accessit amor ad summum: si namque opus amoris est erogare nunc in ad summum in dando accessit, nihil illi superuenit, quod non dederit, & gloriam possit a nobis interrogans: *Quid ultra potest facere vinctus Isai. 53. 4. mea. & non feci?*

Notemus cum Dno Augustino, benedictionem qua Patriarcha Isaac locupletauit Iacob filium suum iuniorum: *Det tibi Deus de Cenis, citare caele, & de pinguedine terra abundantiam 37. Gen. seminis & vini, q. d. Det tibi Deus totum ecc.*

VI.

18.

Lib. 18 de

Cenit. cit.

37. Gen.

27. 28.

2. 2. 3.

li.

VII. Bened-
ctio data
Iacob ex
penditur.
Gen. 27.
37.

si, & terræ pinguedinem in magna abundan-
tia panis & vini. Accedit Esau primogenitus
Patrique postulat benedictionem: cui sic benex
optinus, Heu fili mi, iam illam fratri tuo
impertitus sum. Quid hoc, Pater mi, Num
vnam tantum benedictionem habes? An fortasse
domus tua sic inops omnium est, vt vno con-
cessio, aliud non superest concedendum? num-
quid adeo modicum est quod in tuapossides po-
tellaris, manibulque traditum est, vt si illi
tradideris, mihi nihil remaneat elargiendum?
Tam etsi vnam illi dederis benedictionem, &
mihi similiter alteram impertire: Numquid non
restraxisti? & mihi b. benedictionem? Nisi vnam
tantum benedictionem habes Pater? Mihi quoque
obsecro, vt benedicat. Respondet illi prudens
sensus grandaeuus. Heu fili mi: Frumento & vi-
no stabilis es, & tibi post haec, fili mi, quia fa-
ctam? Fratrem tuum dotari, rotem illi ap-
precatus coelestem & terræ pinguedinem in
pane & vino prater haec aliud nihil mihi sope-
ret etrogandum. Quis credat o sanctissime Pa-
trac hanc a te proferti rationem? An ergo quid-
quid possides in pane tantum vinoque conclu-
ditur? Saris aperte nobis testatur S. pagina,
opulentiam te fuisse in auro, argento, supelle-
ctile, gregibus, armentis, bobus, ouibus, melle,
se, seruis, & mancipiis: Locuplestus est homo,
& ibas proficiens atque succersens, & nec in agnus
vehementer effectus est: habuit quoque possidentes
omnium & armentorum, & familia plurimum.
Fuit vnicus heres Patris sui Abraham de quo
testatur S. eloquium. Erat diues valde in posses-
sione auri & argenti. Si Iacob largitus es panis
vinique benedictionem, iam tibi superest alia
bona: quæ possis Esau elargiri.

VIII. SS. appli-
caur Sa-
cramen-
to.

Myterium hic cum D. Augustini. notandum
quo declaratut benedictio, qua Deus filium re-
pleuit secundum populum nempe Christianum:
benedictio fuit illa in qua dedit illi cæli rorem
& terræ fecunditatem in pane & vino, hoc est
in Sanctissimo Sacramento instituto in pane &
vino. Hic coelestem constituit rorem, suam ma-
iuitatem, & quidquid possidet, secundum
quod procedit ab æterno suo Patre, suam maie-
statem, omnipotentiam, æternitatem, glo-
riam, opesque infinitas. Adiungit pariter pin-
guedinem terræ, suam videlicet humanitatem,
quæ pinguedine abundat gratiarum, virtutum,
donorumque omnium: quocirca cum tanta Deus
tanque innumerabilia bona possideat & diuiti-
as, dicitur, quod erogato hoc pane & vino,
nihil illi superest vltra tribuendum: quia hic

formam huius accipiens ferui; totum se in-
fir & euacuauit: Exinanuit se inquit, formam
ferui accipiens: nec illi remansit aliquid in do-
mo sua, nec secundum quod Deus est, nec se-
cundum quod homo, quod hic non potest &
tradiderit. Et post haec vltra quid factum? Hic
dicitur Deo nihil superest quod det amplius: qui-
doquidem hic se tantum euacuauit, vt nec
minima sibi gutta aquæ se manserit profecto-
rum & bonorum pelagi illius infirmitate scilicet
tix, quam hic non effugerit, vt tibi emmi ap-
deiet, omnibusque locop eret: ita vt nec ip-
se Deus vel atomum vel pondum habeat im-
plus ex diuitiis suis, gloria, in potentia, æ-
ternitate, & sapientia: nec Christus vel ca-
pillum habeat amplius, nec guttam sanguinis
nec minimum os quod in hac tibi benedictio non
expotrigat. Quis hoc fecit? Amor. Quia per
hoc communia reddere voluit hominibus
bona & diuitias, quæ propria erant Deo. Et
hic an or innotescit: quia amor bona seculo
inter amicos communia. Communitate pro-
mo Deas homini omnes creaturas: Omnia
sua sunt. Vt in hoc minus est, quam si Deo
amico pulcritudinem traderet attentionem. Quia
quam gutta vini antelucani, qua descendit in
ram, & sicut momentum sacra, se est in
arbitrari: Plura peccat communitate
sancti boni & amoris eminentissimi.
Expendamus cum Philone illud Erod: Er-
ce constitit se Deum Pharaonem. Nota: Læta
amicorum omnia sua communia. Deum potestatem
& opes suas cum sanctis exponant: quæ
Moyse Deus, hoc dicto Pharaoni: In hoc factum
quod sum Dominus, ecce percussam virga, qua
manu tua est, aquam finimus & vertetur in san-
guinem. Domine, mi nec virgam habes in ma-
nu tua, nec illa percutes aquas, sed Aaron qui
modo dicitur igitur quod in manu tua sumptum
rus sit virgam aequalque per cussurus: Sic est
Deus Aaron, quia manus tua, mea est & mea
tua: tu facies quod ego, & dicitur quod
lud quod tu facis, ego faciam & id quod ego
facio, tu facias: Suos appellat Deos, sua tradit
illis nomina, & non vult vt solum in nomi-
bus maneat suorum communicatio honorum
sed in super illis suam communicare essentiam
totamque tradit hic in hoc coelesti Sacramento
substantiam: quia reddit amor amatores boni
communis, & Deus hominibus hic communi-
cat in amoris sui tessera totam suam esse
tam, totam suam diuinitatem, omnes diuiti-
as, totamque maiestatem quæ Dei bona sunt
epo.

opulentiſſima : etenim S S. Sacramentum
 reſtitutum eſt diuini amoris irrefragabile.
 M. Moysi Deus vt arcam conſtruat
 inquit illi : Pones in ea teſtificationem. Et teſti-
 ficatio eſt : Arca figuram præſentat S S. Sacra-
 menti. Paret hic in virga potentia, in lege ſa-
 pietia, & in manna bonitas : quia iuxta D.
 Thomam, ſunt hæc tria principalia attributa,
 quæ in hoc diuiniſſimo reſplendent Sacramen-
 to. Arca cotonata ſignificat nihil amplius fu-
 riſſe teſtandum. Hic teſtimonium eſt Di-
 uini amoris. D. Auguſt. de Chriſto verba illa
 Palmographi declarat. In via teſtimoniorum tu-
 oſ delectatus ſum, ſicut in omnibus diuiniſſi-
 ſſimum eſt Chriſtus, teſtimonia quippe Dei ſunt,
 quibus quæcumque nos diligit, nobis probare digna-
 tur. Commendat autem Deus charitatem in nobis
 quoniam caritas ad omnes peccatores eſt ſecunda. Chriſtus
 peccatorum nostrorum eſt. Cuius ego iſe dicit; Ego ſum
 via, & caritas eius caritas manna; caritas, & que
 ſignificat eandem ſunt teſtimonia. Diuine erga nos
 caritatis, præſentat dubio via teſtimoniorum Dei
 Chriſtus eſt. Conceptus hic etiam Diuino Am-
 oſe dicitur diligere. Considera nunc te diligat :
 vt Deus dilectus mundum, vt filium ſuum vo-
 luntate daret. Hoc idem notamus in V. Eui-
 dencia, quod. Sic Chriſtus dicit mundum vt
 filium daret : teſtimonium hoc eſt amoris ex-
 cellentiſſimum : Cum de exitu ſuo, in finem di-
 uini eſt. Supponit D. Iohannes tria de Chriſto,
 potentiam eius, ſapientiam & voluntatem : hæc
 multum dicuntur in hac mirabili S S. Sacramenti
 multo tunc.

Non conueniens eſt inſignis D. Thomæ
 conceptus de fabrica arce curus ſupra memi-
 niſſi quæ ſine ſit illa : Ipſum Deus declarat
 in arca ſeſe ſibi ſignificat : quoniam dabo ſibi. Pones
 in ea teſtificationem, quod tibi dabo. Nonnulli ca-
 ſum hoc de ſola lege, quæ vocatur voluntas
 inſignis teſtimonium & bonitas in quod con-
 ſtituit. Verum Reperit, & Béd. credunt dicit re-
 ſponſum ad tria quæ D. Paulus enumerat :
 vna, autem habet manna, & vnaque Arca que
 ſignificat. Et tabula teſtimonii. Ratio hæc eſt :
 quia tria attributa, et mente D. Thomæ voleban-
 t illi populo manifeſtare, quibus dubia ſua illi
 declararet : Tabula legum ſymbolum ſapientie, vir-
 tutis potentia, Manna bonitate, & amoris, vt ſi
 quando dubitarent, vtum Deus faceret mira-
 culi, hæc ipſi attendere, erant enim teſti-
 monia potentie, ſapientie, bonitatis, & amo-
 ris Dei. Hoc inquit D. Thomæ) voluit Deus vt
 ſemper manifeſtarentur, quinimo eadem de causa

aut ipſe tria illa in ſuo ſtatuit fieri tabernaculo :
 Altare thymianatis, quod dicitur erat contra ar-
 cam, inuenta propoſitionis, ſuper quam duodecim pa-
 nes apponuntur ex parte Aquiloni, Candelabrum
 vero ex parte Auſtrali, qua tria reſpondebant tri-
 bus, quæ erant in arca. In candelabro tamquam
 in ſigno ſenſibili ſignificatur ſapientia, qua intelligi-
 bilibus verbis exprimitur in tabulis. Per altare
 thymianatis ſignificabatur officium Sacramenti re-
 gentium populum, habitum poteſtatem diuinam.
 Per manna ſignificabatur nutrimentum vite da-
 tum gratis. Hæc tria quæ ibidem Deus po-
 ſuit in ſupremum potentie ſuæ, ſapientie, & bo-
 nitatis, amorisque teſtimonium, voluit Chriſtus
 Dominus noſter manere quali comprehenſa in
 hoc cœleſti Sacramento, vt ſit ſupremum teſti-
 monium, quo omnia hæc principalia conſumet
 attributa, verumtamen ſupra omnia amoris
 attributum, nec ſit in quo eſt aliquod tantæ bo-
 nitatis ſic, & quatenus teſtimonium illud om-
 nibus magis amplifictur vult vt ipſum ſumma
 communetur abundantia, ut in ſe perſeque-
 ritur ſic quod ſit : Vita ſpiritualis nutrimentum
 datum gratis.
 Hinc ratio colligitur, quæ motus Chriſtus
 tanta pace hæc cœleſtem dedit abundantiam, amoris ſui virtute inſtitutum. D. Auguſt.
 hæret verbis illis Exodi : Ecce ego plenam vobis
 panem de celo. Quia inquit, Panis : Eratque man-
 na panes in plurali : & dicitur auger Reperit. ex
 verbis Chriſti : Non Moyses dedit vobis panem de
 celo, ſed Pater meus & David etcetera; Panem An-
 gelorum manducauit homo, & Salo. on ait, Panem
 habitum enim ſu amicum. Cuius ergo in plu-
 rali Panis, & videtur verbo Plenam. Auctorem
 Reperit. Et quid in illic panem celis, panem An-
 gelorum ſingulariter; hic autem plenam vobis panem
 Plu aliter dicitur eſt, nullus tamen ſufficiens dif-
 ferentiam. Secundum ſe panis enim Chriſtus, qui
 vnum corpus Chriſti, & vnum amicum ſecundum loca-
 les Eccleſias, & ſingulum eſt, vnum ſumma perſonas;
 ne accipiat, cum innumerabiles populos, cetera ſunt
 panes pluraliter re æ dicit. Verbum iſſum pluri,
 quo vtrique uſa eſt Scriptura, in ſſa. Deo dicitur.
 Ecce ego plenam vobis, in illa autem pluri illi
 manna ad manum nudum, vnum eſt, & bique reſpondet
 in manibus populi & magnis ſignificat copi-
 am, vt de ſe ipſo magis dicitur; Magna dicitur, Panis in
 conſpectu meo manna, & de nobis licet numerum;
 Eſent pauperes & ſatiabantur, vnum corda co-
 ram in ſeculum ſeculi, illa loquendi formula ſtu-
 penda ſignificat Spiritus S. multitudine, ad confir-
 mationem abundantiam & vtriusque huius V. Sa-
 cramenti. Cetero

33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500

Exo. 16
11.

Ceterum nefas est praeferre quod circa il-
 lam idem expendit Ruper. illud exponens: *Pe-
 sperere comedere carnes & mane saturabimini pa-
 nibus. Quid hoc?* inquit. Quia murmuraciones
 eorum auduit qui in Aegypto carnibus pane-
 que vescerantur *in saturitate.* Hunc igitur
 vobis, Dominus ait, ego ministrabo; *Quid
 hoc? Vesperere,* lex est vetus, in qua de catibus,
 anibus animalibus tractatur. Pro nova verò
 lege, quae dies est, *Dies appropinquavit,* abundan-
 tia patris est. Quomodo dicitis; *Et saturabimini
 panibus.* Dixit loel carnes illae non satiabant; panis
 si quod dixit David: *Ad vesperum demorabitur
 spiritus, & ad matutinum latitia;* nam comedent-
 do hunc panem satiantur & gaudio replentur &
 exultatione. Vespera fuit eius Adam qui nos
 perdidit & dolorem lacrimaque causavit. Ma-
 tutinum latitia, quia illa perfruuntur, qui sicut
 par est, hoc pane vescuntur. Haec eius verba de-
 prompto, *Letamini coram Domino Deo vestro. Re-
 sistite per vesperam veterem vitam, in qua carnes cau-
 rosum & sanguinem hyerorum sacrificauerunt lu-
 daei. Per mane autem novam vitam intelligimus,
 in qua praesente sumus Sacerdo te Christo sacri-
 ficant, & pane cali saturantur Christiani. Id circo
 Christus illum tanta praeparavit abundantia;
 Mane saturabimini panibus.*

Df. 36
9.

S.B. *Hic se Deus contrahit & extendit, ut
 dixit Osee, & inuitat rusticos, & peregri-
 nos, & nobiles omnes simul, melius quam
 Ioseph.*

20
Ose. 11. 1.
3. 4.

Gregie declaravit hoc ipse Dominus per
 Oseam; *Quia puer Israel, & dilexi eum;
 ex Aegypto vocavi filium meum.* Et ego qua-
 si puerum Ephraim, portabam eos in brachijs me-
 is, &c. in sinu matris Adam trohamos, in ventalis
 charitate. Et ego eis quasi exaltans linguam super
 maxillas eorum & declinans ad eum ut vesceretur
 O Israel inquit Deus quem optime novi, &
 fuit mihi filius primogenitus, quem in manu
 forti eduxi de Aegypto, verumtamen Ephraim
 vberibus meis alui. Metaphora sumitur a matre.
 Valde frequens est mater tenerius dilige-
 re filios secundo genitos, quas ipsis natura con-
 cessit, eo quod patres feruentius diligunt pri-
 mogenitos. Parit mater filium, sufficit talem
 esse ut illum amet; porro est ipsa primo puer-
 pera, nec apta eius educationi; quae ad idcirco

L.
Similitu-
do.

affecteda ratio nutrici committit educandum. Se-
 cundum parit filium, & hic est illi dilectus,
 atque hunc e meis volo nutrire mater vberibus.
 Divina sapientia duos genuit filios; primus
 fuit Israel populus nempe Iudaicus, secundus
 primogenitus Israel. Hunc licet amaverit mater
 de Aegypto tulerit, porro mollescit hic Deus
 fuit, unde tradidit illum nutrici educandum
 scilicet Moyse. In eum finem illum elegit, ut
 que illi: Eia Moyse, nutricio mihi filium tuum
 tuique gellato pectoribus Dolente scripsi Moy-
 ses laborem hunc quem ille sibi adfereret, vobis
 te diotius aliquoties dicebat: *Non quid ego
 cepi amorem hunc multissimum vel genus cum
 diceat mihi; porro eos in sinu tuo sicut parum
 nutrix infanulum, & deserit in terram, per qua-
 rasti patribus eorum; secundo natus filius popu-
 lus est Christianus, quem vocat Ephraim id est
 augmentum, quia filius est a sanctus & exalta-
 tus, cu diuitias suas suanique ferunt detra-
 ctatem. Hinc ait, hunc ego velim meis vberibus
 vberibus, meique gellato brachijs infanulum.
 Nutrix quae suis infanem nutrit, vberibus
 eodem illum sustentat alimento quo ipsa suscitatur
 & pascitur, verumtamen suo calore dig-
 gesto, & in candidissimum lac coactum, in qua
 luam puero tribuit substantiam. In mundo na-
 scitur Princeps illustissimus, indiget alimen-
 to, comedere tunc non potest per se, capere
 nec, auct plavidis, comedat illas nutrix sicut
 incorporat, digerat, & comestras in lac fra-
 tum infantulo praebeat ad ebria suscipiendum.
 Hunc filium primogenitum sustentat Deus
 bonis terrenis, hinc illi offerebat, si autem
 me bona terra comedere, & ad lumen man-
 deat illi eorum Angelicis manibus compo-
 verumtamen populam Christianam totum
 quo ipse, nutris, ut matris illi factus am-
 tulima
 Descendit Deus in mundum, Meditque nobis
 potestatem filios Dei fieri Dei inquam
 per participationem. Necessarium erat ut qua-
 loquidem nos Deos crearet, etiam nobis eorum
 ministraret Dei & alimentum. Deus sic ipse pa-
 scitur, suisque cibis, sua est ipsa essentia, sua
 gloria, omnipotentia maiestas & vita. Voluit
 nos Christus carere sua propria perfectione, & in
 corpore, anima sua, suoque sanguine, ut non
 quod vnum secum efficeret. Quomodo fieri
 non enim in nobis vires sunt quibus ralis vestra
 mut cibo, nam sumus infantes, quoniam De-
 mius mysterium hoc publicavit, & dicitur
 Nisi manducaverint carnem filij hominis, &*